

WMO RAAD VAN ALBRANDSWAARD

SECRETARIAAT:

Rietdekker 23, 3171 HK Poortugaal

Email: jpolderm@caiway.nl

Colleges van Burgemeester en Wethouders
van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk

Postbus 1000
3160 GA Rhoon

Onderwerp: Decentralisatie Begeleiding AWBZ WMO Uitgangspunten nota
Datum: 21 mei 2012

Geachte Colleges,

U heeft ons per brief van 26 april 2012 verzocht een advies uit te brengen over
Uitgangspunten nota "Decentralisatie Begeleiding AWBZ WMO" (BAR Gemeenten).

De Wmo-raden van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk betreuren het, dat u op een zo
korte termijn advies wilt over een dergelijk belangrijk stuk als dit. De WMO raden willen tot
een zorgvuldig voorbereid, goed advies komen en geen overhaast standpunt innemen. Dit
geldt des te meer omdat u de Wmo raden van de drie BAR-gemeenten ook gezamenlijk
overleg wilde laten plegen.

Uitgangspuntennota.

De Wmo-raden hebben het volgende besloten: Omdat deze uitgangspuntennota een
gemeenschappelijk stuk is van de drie gemeenten, ontvangt u ook een gemeenschappelijke
reactie van de drie Wmo-raden over de punten, die gedeeld worden. Daarnaast zal iedere
Wmo-raad afzonderlijk nog een reactie sturen aan het 'eigen' college van B&W voor die
zaken, waar iedere Wmo-raad afzonderlijk op dit moment de aandacht op wil vestigen. In
deze – gezamenlijke - reactie concentreren de Wmo-raden hun adviezen op de consequenties
voor de kwetsbare burger. De Gemeentelijke organisatorische en bestuurlijke aspecten laat zij
daarbuiten.

Het is heel wel denkbaar dat de voorgenomen maatregelen van het (inmiddels demissionaire)
kabinet nog zullen veranderen. Wij adviseren nu op basis van de nu voorgenomen
maatregelen. Mochten die veranderen, dan houden we ons het recht voor om alsnog over de
(aanpak van de) nieuwe maatregelen te adviseren.

1. Algemene reactie op de nota

De Wmo-raden hebben waardering voor de wijze waarop de nota is geschreven. Het beheersen van de complexe materie en consequenties voor de gemeentelijke organisatie zijn niet gering.

In de nota zijn 11 pagina's gewijd aan de 8 uitgangspunten en 23 pagina's aan bijlagen, onderbouwing, cijfermateriaal en organisatorische aspecten.

De Wmo-raden zien deze nota als een beleidsstuk, dat nog een verdere uitwerking zal krijgen. Voor die uitwerking van de uitgangspunten zal veel afhangen van de resultaten die de werken en projectgroepen van de BAR Gemeenten tot stand moeten brengen. De raden willen daar graag bij betrokken worden, net zoals ze verwachten dat -daar waar passend- ook burgers betrokken worden. Zij zien dat er nog heel veel gedaan zal moeten worden voordat duidelijk is hoe allerlei voornemens uit zullen pakken.

De Wmo-raden zijn daar op voorhand niet gerust op. Zij vinden dat er na een ruime periode van beleidsbepaling er voldoende tijd moet overblijven voor een zorgvuldige invoering én voldoende tijd voor hen als raden om te kunnen adviseren.

De nota is erg vanuit het perspectief van de gemeentelijke organisatie geschreven. De Wmo-raden missen daardoor uw visie op het gezichtspunt van de burger en zij adviseren u de nota meer cliëntgericht, of nog beter, vanuit het cliëntperspectief, op te stellen.

Algemeen advies: mijd jargon als "out of the box, front-office, backoffice, regelarme indicatiestelling, nieuwe lokale arrangementen met een outreachende aanpak" of leg minstens uit wat er mee bedoeld wordt.

2. Inhoudelijke adviezen

Zorg dat de Kanteling geen eenzijdig opgelegde manier van werken wordt van ambtenaren en overheid maar bekijk het vooral hier vanuit het perspectief van de burger. Concreet adviseren wij u duidelijk aan te geven waar en op welke wijze u burgers bij de verdere uitwerking van in ieder geval de onderwerpen "klantcontact en bereikbaarheid, nadere uitwerking arrangementen, het formuleren van resultaten" zult betrekken.

Begin (en dat is al eerder door ons aangegeven) tijdig de burgers van uw gemeente voor te lichten over uw plannen en vraag om reacties. Het jaar is om voordat we het weten.

Overweeg een burgerpanel, dan wel een brede groep geïnteresseerden deel te laten nemen aan diverse werkgroepen. Raadpleeg hen bij beleidsoverwegingen die een praktische betekenis voor de burgers hebben.

Het keukentafelgesprek lijkt een sleutelwoord waar alle vernieuwing aan opgehangen worden.

Wij adviseren u de burger te vragen (en daar wil de Wmo-raad zeker in meedenken) hoe hij tegen deze nieuwe manier van contact met de gemeente aankijkt. Zorg dat de burger niet ondergesneeuwd wordt door hoog opgeleide consultants of ambtenaren die veel beter de techniek van een gesprek voeren beheersen dan de cliënt. Velen van hen zullen een veel lagere opleiding hebben genoten, bijgevolg dichtklappen en zorg accepteren die hen "aangepraat" wordt. Daarbij adviseren wij u aandacht aan de setting van deze gesprekken te geven; ook het opleidingsniveau en het empathisch vermogen van de medewerkers moet voldoende zijn.

Bij het bepalen van de arrangementen geeft u aan dat rekening gehouden wordt met de compensatieplicht. Wij adviseren u dat bij het bepalen van arrangementen de compensatieplicht altijd het uitgangspunt zal moeten zijn.

U ziet veel voordelen in één sociale dienst van de BAR-gemeenten. Leg de burgers in uw voorlichting concreet uit welk voordeel zij daarbij hebben maar ook welke nadelen er eventueel aan vast zitten.

U wilt de WMO in de (gezamenlijke) sociale dienst onderbrengen. De WMO beslaat veel meer dan het domein van de sociale dienst. Het is begrijpelijk voor zover het gaat om uitvoerende taken en werkprocessen. Het taalgebruik in de notitie suggereert ook dat u de WMO reduceert tot (thuis)zorg en individuele voorzieningen: u wilt een "integrale benadering van cliënten". Ons inziens dient het te gaan om een benadering van burgers. Wij adviseren u aan te geven welke taken ex WMO wel en niet bij de sociale dienst worden ondergebracht. Wij wachten hier op uw uitvoering, maar benadrukken nu al dat op dit punt de service aan de burger niet mag lijden onder deze gemeentelijke reorganisatie. De sociale dienst heeft een negatieve connotatie; wij verzoeken u een andere naam voor deze nieuwe dienst te verzinnen. U kiest zorgvuldige uitgangspunten voor de indicatiestelling. De uitvoering zal veel capaciteit vergen. Wij twijfelen niet aan uw goede bedoelingen, maar wel aan de (financiële) mogelijkheden. Wij adviseren u, in overleg met p/c- en zorgorganisaties dit onderwerp praktisch én geloofwaardig uit te werken.

Bij voorzieningen in de begeleiding laat u de jong LVG buiten beschouwing. Dat klinkt aardig, maar juist daar is veel stijging geweest in de AWBZ en ligt een correctie voor de hand. Er valt daar, net als bij de betaalde mantelzorg, veel geld te winnen. Tegelijkertijd adviseren wij u voldoende aandacht te geven aan mantelzorgers. Ook nu al zijn er veel vrijwilligers en mantelzorgers aan het werk waarbij er zorg is over de mate van rek in de huidige netwerken rondom kwetsbare burgers.

Over het persoonsgebonden budget zullen zeker nieuwe besluiten genomen worden door een nieuw kabinet. Wij adviseren u voor alle duidelijkheid nog eens het pgb een ruime plaats te geven. Juist het pgb stelt mensen in staat de regie over hun eigen leven te voeren en dat was toch ook de opzet van de Wmo. Angst voor fraude dient u te lijf te gaan met een goede maar wel humane controle. Ook kostenbeheersing is te regelen door verstandig overleg te voeren met gegadigden. Het afschaffen van het PGB zou wel eens kunnen leiden tot veel hogere kosten dan in de huidige situatie het geval is. Wij adviseren u ook om goed onderzoek te doen naar de invoering van het Persoons Volgend Budget (PVB) naast het PGB

Goed dat u pilots gaat doen rond de inkoop. Betrek burgers bij de evaluatie. En meet ervaringen en de waardering daarvan en niet alleen tevredenheid.

U spreekt over een overgang voor een specifieke groep die wellicht gedurende 7 maanden een pgb zou moeten krijgen als overgangsmaatregel. Wij adviseren u hiervoor een minder belastende maatregel te verzinnen.

Wij adviseren u dringend onafhankelijk toezicht te regelen op de uitvoerende taken van de gemeente. Dat zal niet eenvoudig zijn, maar in onze ogen noodzakelijk. Tevens is er een goede, ook onafhankelijke klachtenregeling nodig, die snel reageert op, zeker structurele, problemen. U stelt terecht dat een goed contractbeheer heeft geleid tot een betere dienstverlening van derde partijen. Dat gaat ook voor de functie begeleiding zo werken. Er is een continue monitoring nodig, waarbij burgerervaringen (niet alleen tevredenheid) centraal dienen te staan.

Wij maken ons zorgen over de huishoudelijke hulp. U heeft er destijds, samen met vele andere gemeenten, voor gekozen om te contracteren op een zeer laag uurtarief. U wist dat dit soms zelfs onder de kostprijs zat. De gemeenten in Nederland hebben daar destijds € 240 mln. aan overgehouden. U had kunnen weten dat het duurder zou worden bij hercontractering. Het zal toch niet zo zijn dat er nu een oplossing komt over de rug van de gebruikers heen? HH1 is een onderdeel van de Wmo, dat daar niet zomaar uitgehaald kan worden. Ook kan er via de Wmo geen inkomenspolitiek gevoerd worden.

Wij twijfelen daarbij over de keuze voor algemene voorzieningen boven individuele voorzieningen. De overheid wil toch ook zorg-op-maat? Of toch niet? Los van de keuze voor al of niet HH1 en/of HH2 gaat het ons er om dat mensen die –meer dan gebruikelijk- huishoudelijk hulp nodig hebben, die kunnen krijgen. Het onvermogen tot regievoering kan niet het enige criterium zijn voor toekenning van hulp. Bijvoorbeeld is het ook bij lichamelijke onvermogens noodzakelijk dat de handicaps gecompenseerd worden. Wij adviseren u bij de nieuwe indicatiestelling een moderne uitvoering te geven aan deze aspecten.

Ten slotte zijn we natuurlijk met u van mening dat bij de gemeente gekwalificeerd personeel dient te werken dat al deze nieuwe taken op een goede manier weet uit te voeren. Onze opdracht is vooral te kijken naar hoe burgers bij deze Kanteling behandeld gaan worden en dat vooral degenen die niet zo gemakkelijk voor zichzelf (kunnen) opkomen voldoende recht wordt gedaan. Wij wijzen in dit verband op de vruchtbare samenwerking van de afgelopen maanden bij het behandelen van de nieuwe aanbesteding van het Wmo-vervoer. Met die wijze van werken willen we graag als vrijwilligers ons steentje bijdragen aan een nieuwe manier van zorgverlening die zowel u als zorgverlener het gevoel geeft goed bezig te zijn en ons de voldoening geeft te merken dat we iets wezenlijks betekenen voor onze medeburgers.

Tot zover ons gezamenlijk advies.
Tot nadere toelichting bereid,

Wmo-raad BARENDRECHT,
Wmo Raad ALBRANDSWAARD
Wmo Raad RIDDERKERK

J.J.Baars
Voorzitter

J.W.Polderman - Vollebregt
secretaris